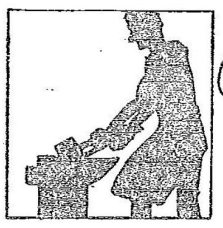

Нови на послу

Све се преображава. Нове идеје намећу се, за чудо, солидношћу, документима, еланом, убедљивошћу. На свим пољима јавног и приватног делања нови млади и све жи улазе у прве редове и предводе са невероватном агилношћу, самосвешћу, веровањем у нешто што се мора створити, и што ће бити трајно. Имајући више снаге и више даха за одржање модерног темпа, свежу интуицију и велику проницљивост, освајају, конструишу.

Али, највреднije у новим стваралоцима нашег живота и објеката јесте идеолошки облик њиховог рада. Свуда, на свим зрењима, они истичу своје идеје као велике заставе којима лепршају над једном, можда сасвим скором, победом.

Они нису у трагању. Данашњи нови знају од реда шта хоће, на какав начин хоће. Они хоће велике ствари, али солидним радом, без галаме, без обмане. Можда је то једини утицај старих, сем искуства које ови уносе, као оцењивачи и ублаживачи свег нестрпљивог, у овај нови рад великих димензија. Брзина и снага младих, њихова сразмерно бројна талентованост, збунила је прилично старе и одузела им ону велику моћ узде.

Наша је дужност да нагласимо то што они мисле, желе, шта говоре о себи и о својим делима, а најважније шта мисле о перспективама свога рада, о будућим документима. Овде дајемо ревију репрезентаната тих нових. Нека сами кажу: да ли су успели, где, како, с каквим изгледима иду даље, какве их идеје воде, шта је апсолутно позитивно у том стремљењу и стварању. Сад, кад се цени само солидност дела, ма каква га необична идеја створила, ове исповести су драгоцене. У њима ћемо моћи да нађемо тачан преглед стварања и стваралца, дела и успеха, рада и будућности.

ДР. А. КОСТИЋ, ПРОФЕСОР БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА:

Популаризовање природних наука, подразумевајући ту и медицину, претставља по мом мишљењу најбољаторнији посао и једну од најсеопходнијих потреба наше средине. Чудно је, али — данас се живи без довољно знања о животу, као што се и болује без довољно знања о болести. Мислим да је повод многим незгодама, ако не и несрећама у данашњем друштву недовољно познавање нормалних и болесних појава живота у нама и у околини у којој живимо. Другим кораком би кренуо цео живот како појединца тако и заједница када би људи били слабдевени потребним знањем из природних наука. Овде једино, потпомогнуте техником, у стању су да повеју човечанство новим, сигурно бољим стазама.

ПРОФ. ДР. А. КОСТИЋ

Д-р БРАНИМИР МАЛЕШ:

Телесне су особине човека у непосредној вези и међусобној условљености са функционалним његовим карактеристикама.

Антропологија није више прва наука индекса и нумеричких серијација. Антропологија ступа у ред експерименталних дисциплина; она је само једна од грана физиологије, јер су телесна варирања увек проузрокована функционалним узроцима. Утврђивати једно а не испитати друго — нема никакког смисла. Овако схваћена и обрађена антропологија биће од велике користи, не само у науци ради науке, већ и у примењним медицинским и биолошким гранама. А нарочито у нас, где се налазиоо на стара класична антропологија није још родила (Југословени су антрополошки најзабављенији познат народ у Европи!). Физиолошка антропологија допринеће рационалном методичном телесном васпитању омладине, неједнакој телесној и душевној спреми војника.

ИЛИЈА ПРЖИЋ, асистент правног факултета:

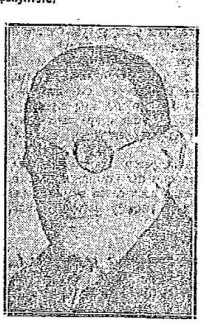

Даје праве науке у колиже време било се развијају. То су административно и међународно право. Док је раније држава ограничавала само незнатан део делатности појединаца, модерна држава, поставши највећа подузетница у многобројним пословима, својим пропису улази све више у живот сваког појединца. Отуда административно право добија неки значај и представља се значају који има грађанско право, па чак има тенденцију да оно надмаши. И међународно право, услед развитка слобоградњских односа, што је сваким растојање и приближило народе и државе, постало је једна од најважнијих грана правне науке и њему се дало обрада велика пажња. Ово потискивању приватног права и истицању јавног права једна је од карактеристика модерне правне науке.

Г. Д-р АЛЕКСАНДАР ЛЕКО, професор хемије на Универзитету

«Хемичар ће на крају направити дугмад за хаљине, од прног катрана најлепше боје за тканине, од дрвета шећер — али не може направити злато, ако му га природа већ није дала, нити створити гвожђе, месинг, бакар, сребро, олово и остале елементарне материје којих има 92. Да ли ће хемичар моћи успети да нађе начина да и то елементарне материје створи и да на на каквог материјала начини оне материје које су му у даном моменту потребне? То је велики проблем, који се поставља модерном хемичару и чијем решењу он прикупља данас са новим погледима и погледима на материју.

«Недогледне ће бити последње решења овог важног проблема. Човеку се и неколико намећу ово то речи: «У почетку бејаше реч».

АЛЕКСАНДАР ДЕРОКО, доцент Универзитета:

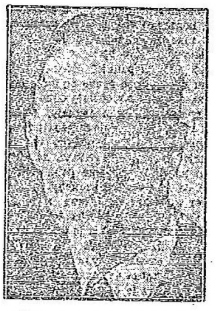

»Стара српска архитектура не постоји више као особна наука. Постоји стара југословенска архитектура — у којој српска, највећа група сваково има водећи положај. Слично положају који је стара српска држава имала, у историји, у односу на државе осталих Јужних Словена.

Тој нам науци о старој нашој архитектури тек треба поставити нов солидан темељ, од чијег на којем је до сада почивала.

Изгледа ипак да за то многи, не баш довољну потребу. А то се свети, јако за важности питању спасавања начина архитектонских отвореа, тако и на основу, може бити нешто мање хитности: проучавању њиховом.

ВЛАДА ЈОВАНОВИЋ, ДОЦЕНТ ЗА ЕЛЕКТРО-ТЕХНИКУ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ:

»Од свију чинилаца материјалне културе који карактеришу данашње доба, електротехника, мала сумње, долази на прво место. За последњих неколико деценија примена електрицитета имала је важне физиономију света.

»Напоредо са усавршавањем електричне енергије усавршавала се и развијала и њена производња. У прво време за добијање електричне енергије употребљавала су се само горива, доцније су искоришћене водопади, а пролле године приступило се озбиљним опитима да се изгорели разлика у температури воде која постоји на површини и у дубини мора у јарним предјелима.

«Примена електрицитета сваке године постаје све разноврснија, а његова употреба непрекидно се увећава.

КОМЧИЛО НАСТАСИЈЕВИЋ

Једно је сигурно: и поред свих лутања и тражења увиђа се у тражењима, без самосвојности и става, погледати правце у којој ће ићи остварити.

Да ли је ова генерација способна за њихову смену? Свакако. И по законима механике, и духа. Јер је највећа жилавост и најчистије кристалисавање имати смелости да се пође од свога рођеног хаоса.

ЖИВОРАД НАСТАСИЈЕВИЋ

Савремени ликовници показују извесна напредак: њихов је уметничка метропола Париз, и све сезонске промене које тамо настану, дошао у овамо до нас. То сазнање против да нашу ликовну уметност заведе на странпутицу забаве, и ако је ван сваког спора да су поједина наших ликовника неоспорни ликовни таленти.

АРХИТЕКТ МИЛАН ЗЛОНОВИЋ

«Архитектура излази из оквира школског формализма. Архитекти су се ослободили предрасуде да је програм споредна и да је њихов рад искључиво плод маште и талента. Као покретачи једне нове идеологије становања, савремени архитекти уживљују се у потребе и захтеве поседнаника, тако у свом раду за удобним, сунчаним и хигијенским стаништима, свесно искоришћују и увиђају техничке могућности модерне индустрије и технике. У хармоничном остварењу добро постављених задатака изражене се архитект као уметник.

«И у нашој земљи примећујемо бројне пута да сматрамо за главне циљеве у нашој архитектури. Често заборављамо да треба поштовати, чувати и проучавати, али никако [illegible] прошлости.

ЈОСИП КУЛУНЧИЋ

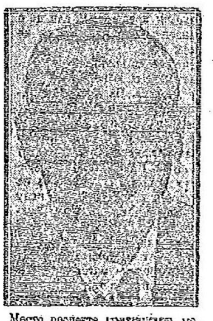

Место расплета критичарска, место обогаћивања сложеног, место потпуна самоуздања — то су племените одлике које млађи генерације дају право да замене старије. И ова је снага тих младалачких одлика у том што се само помоћу њих може, у интересу Напретка Човечанства, решити дефинитивно, на основу једне нове епохе, све културно техничке тежиме разрешавању, да свака даља еволуција јаке гране културе постаје бесрамоћна, ако је то у духу младог времена. Јер, конкретно, ако треба по постулатима напредњег Времена да проучаје, например, литература, достојно ће је сагледати само генерација, чија је младост сложена од критичарства.

* * *

Основни принципи нових генерација били би следећи: радоснаглост, темељит рад, продубљавање, анализа у духовном и материјалном смислу, повезивање искустава и начела ради целисходности и успеха, брзина са аутоконтролом, савесност, трагање за потпуном истином.

У медицини егзактност, примена нових налаза, стална експериментација, нова сретства, радиум, хелијум, рентген, електрицитет, проучавање жлезда и хормона, претстављају улазак у последње тајне живота, а с тим у вези и уништавање најтежих социјалних болести. У философији одуховљени материјализам и анализа нашег расног етоса. У техници трка за проналасцима. У економији употреба и проналазак нових техничких сретстава, олакшавање рада човековог. У астрономији нове планете и њихов геолошки састав, анализа светлости, рачун и низије скорог додира човека са планетама. У књижевности ентузијазам за темпо, ритам, слободу и захватање у све димензије духа. У уметности конструктивизам и продубљавање значаја боје. У вајарству израз. У глуми реализам амалгован кроз режију декоративним.

То су контуре тог новог, што се ствара, што ће ускоро завладати сасвим.

Од ових мисли, зрелих и са јасноћом и одушевљењем наречених, може да се изведе закључак готово сасвим позитивно. Позитивно, срећно, јасно и са савесношћу која се осећа чак вад је по среди и чиста субјективност.

Др. С. СТАНКОВИЋ

Недовољно је поље биолошких истраживања. Јер је и сам живот, којим се биологија бави, безграничо сложен. И у колико се више потиче у суштину појава живота, у толико недовољности изгледа њихова сложеност. Но то још није све. Живот је у исто време и једно неделиво цело, и мора се као целина испитивати. И као што није довољно познавати делове једне машине да би се разумео њен механизам, тако исто није довољно познавати поједине животне појаве да би се схватио живот у његовој целовитости. Модерна биологија, наука о животу, има за главни циљ испитивање живота као целине. У [illegible] значај.

Б. СТАНКОВИЋ

Инж. НИКОЛА М. ОБРАДОВИЋ, доцент Универзитета:

У напрањивању машинске технике ми смо заостали за многим народима, али не толико, колико се обично мисли. У нас већ постоји и једна сварна домаћа индустрија, а развија се и домаћа наука. И ми смо већ почели да дајемо резултате, који су и од страних стручњака запажени. Али нама претоји још велики рад и овај мора бити систематски и очишћен. Напредак наше науке мора да потпомогну и друштво и универзитет и индустријска предузећа. Мање говорањо морају у прво одлазима и поштовања да настане рад правих пионира наше науке, јер само тако можемо да имамо успеха и у овој грана науке.

Инж. НИКОЛА М. ОБРАДОВИЋ,
доцент Универзитета

ВЛАДИМИР ВУЈИЋ:

«Оно што су донеле млађе и нове генерације у широкој области која се зове филозофија, јесте у ствари враћање на прави смисао те у академизму упрошћене речи: филозофију као мудрост животну, везану за полокучно културно живљење, усмерене једно на свет и живот и на човека у њима. Не спотем, на рационализацију, не човека марионету него човека пуног, целог и живог пре свега.

»Облик есеја и фрагмената одликује их још од облика других и логично-трактатских у којима су старе препричавали туђе или и самоопсалали у уводима барокно логичке школе Запада».

РАДЕ ДРАИНАЦ

»У поезији, ако изуде, стална побуда стремада новима, у којима идеје буктэ снано и намоћу се правим моћима фантазије. Нови песник, ако хоће да заиста претставља вечну вредност, мора да у себи синтетизује динамично осе ћање природе, бурност човека, боје, страсних и неодолних, слободу израза без ичије коректоре и ритам који одговара не само сагласном него и будућем времену. Нов песник данас, не може, ако и сваки велики појединац у уметности, да буде одређен талентом ери сатлит.

«Нови песник победоносно осећају сагласности. То је предуслов, јер је поезија увек делила лежиће свог што се зове прогрес. Код нас сасвим песници афирмирају се можда са истом бранном као и на страни. То је најутолнији знак, најбољи доказ да се са стварањима прекида по [illegible]

Д-р АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ, доцент Универзитета:

Савремена економска наука орјентише се у новије време у правцу интензивнијег проучавања привредних услова и прилика, т. зв. привредних конјунктура. Циљ је циљ да утврди законе кретања појава у животу привредног организма, привредних криза, и да створи могућност за њихово правилније и суврније. На овај начин под притиском привредно-социјалних тешкоћа са којима се бори цео свет, економска наука прелази на једна практичнија доба. Она тражи путеве јасног веома тешког рачунања тока привредног живота којим би се са детим средствима постигли најбољи могући резултати и отклонили огромне штете које наступају услед поремећаја привредне равнотеже.

Сматрам да је и за нашу земљу од највеће важности да развија своју теорију привредних конјунктура.

Основни принципи нових генерација били би следећи: радоснаглост, темељит рад, продубљавање, анализа у духовном и материјалном смислу, повезивање искустава и начела ради целисходности и успеха, брзина са аутоконтролом, савесност, трагање за потпуном истином.

У медицини егзактност, примена нових налаза, стална експериментација, нова сретства, радиум, хелијум, рентген, електрицитет, проучавање жлезда и хормона, претстављају улазак у последње тајне живота, а с тим у вези и уништавање најтежих социјалних болести. У философији одуховљени материјализам и анализа нашег расног етоса. У техници трка за проналасцима. У економији употреба и проналазак нових техничких сретстава, олакшавање рада човековог. У астрономији нове планете и њихов геолошки састав, анализа светлости, рачун и низије скорог додира човека са планетама. У књижевности ентузијазам за темпо, ритам, слободу и захватање у све димензије духа. У уметности конструктивизам и продубљавање значаја боје. У вајарству израз. У глуми реализам амалгован кроз режију декоративним.

То су контуре тог новог, што се ствара, што ће ускоро завладати сасвим.

Од ових мисли, зрелих и са јасноћом и одушевљењем наречених, може да се изведе закључак готово сасвим позитивно. Позитивно, срећно, јасно и са савесношћу која се осећа чак вад је по среди и чиста субјективност.